

**LIETUVOS GRŪDŲ PERDIRBĖJŲ
ASOCIACIJA**

**INFORMACINIS BIULETENIS Nr. 9-2012
2012-05-01 - 2012-05-15**

ASOCIACIJOJE:

2012m. gegužės 10 -12 d. dalyvavome parodoje AGROBALT 2012

ŽINIASKLAIDOJE:

2012-05-02 „Respublika“spausdino straipsnį ["Rapsus išnaikins brangstantis draudimas"](#). Žemės ūkio ministerija ketina taikyti ribas kompensacijoms už žemdirbių, besidraudžiančių savo auginamus pasėlius, draudimo įmokas. Motyvas - ligšioliniam kompensavimo lygiui palaikyti trūksta pinigų, nes draudikai gerokai pakėlė kainas už rizikingas kultūras. Tuo tarpu ūkininkų atstovai sako, kad arba rizikingesnių kultūrų, tokių kaip žieminiai rapsai, morkos ar rugiai, ims auginti daug mažiau, arba jų nebedraus. Prieš penkerius metus ir anksčiau sausros, krušos, speigai nors ir išnaikindavo kai kurias auginamas kultūras, žemdirbiams dalį patirtų nuostolių padengdavo valstybė mokesčių mokėtojų pinigais - tam, kad ūkininkai nebijotų auginti šalčiui ar sausrai neatsparių kultūrų ir jų nereikėtų importuoti. Vėliau Seimas pakeitė įstatymus ir nusprendė, kad ūkininkai patys turi apdrausti savo veiklą, o valstybė padengdavo žalą tik tuo atveju, jei tam tikrų kultūrų nesiimdavo drausti jokie draudikai. O nuo pernai net ir tokiu atveju ūkininkų žalos mokesčių mokėtojai nebedengia, tačiau žemdirbiams kompensuojama 50 proc. draudimo įmokos sumos. Praėjusią savaitę Žemės ūkio ministerija (ŽŪM) parengė projektą, kuriam įsigaliojus kompensacija ūkininkams už draudimo įmokas būtų gerokai sumažinta. ŽŪM Strateginio planavimo ir mokslo skyriaus vedėjo pavaduotojas Alvidas Devenis, rengęs minėtą projektą, „Respublikai“ aiškino, esą valstybė nebėra pajėgi kompensuoti 50 proc. draudimo įmokų sumos. Pasak jo, vienintelis Lietuvoje pasėlius draudžiantis Vokietijos bendrovės „Vereingte Hagelversicherung VVaG“ filialas „VH Lietuva“ esą labai pakėlė įkainius. „Todėl parengėme projektą, kad ir toliau kompensuosime 50 proc, bet tik iki tam tikros sumos. Pavyzdžiui, už hektarą bulvių kompensuosime ne daugiau kaip 270 litų, net jei draudimo įmoka viršys 540 litų“, - paaiškino A.Devenis. Pasak ministerijos atstovo, draudikai labiausiai vengia drausti sodo augalus, kai kurias daržoves, ypač tas, kurios jautriausios gamtos stichijoms. Todėl už hektarą sodo augalų draudimo įmoka siekia apie 3 tūkst. litų, už morkas - 1 tūkst. litų, o, pavyzdžiui, ne už tokius lepius cukrinius runkelius - apie 100 litų. „Pernai valstybė pasėlių draudimo kompensacijoms išleido apie 12 mln. litų. Daugiausiai drausta nuo iššalimo, krušos“, - dėstė A.Devenis. Tuo tarpu nuo sausros apdrausta tik 5,3 tūkst. ha pasėlių, nes tai - ypač brangu. Kad žemdirbiai būtų labiau skatinami drausti ir nuo šios stichinės nelaimės, ŽŪM teikiame projekte tokiems draudėjams numatyta didesnė kompensacijos suma. Žemės ūkio rūmų pirmininkas Andriejus Stančikas sako, kad dalis žemdirbių planuoja atsisakyti tų kultūrų, kurių draudimo įmokos yra labai didelės, kurios neatsparios stichinėms nelaimėms ir kurių supirkimo kainos yra mažos. „Ūkininkai jų augins mažiau arba atsisakys. Problemiški yra žieminiai rapsai, ypač Pamaryje. Pastaruosius kelerius metus didelė dalis rapsų pavasario nesulaukdavo dėl to, kad didelis vėjas išnešiodavo sniegą ir jie paprasčiausiai nušaldavo. O kai vienais metais įvyksta draudžiamasis įvykis, kitais metais draudimo įmokos dar labiau padidėja. Todėl kai kurių kultūrų bus atsisakyta, nes jos tapo nuostolingos“, - teigė A.Stančikas. Žemės ūkio rūmų pirmininkas tvirtina, kad draudikai, norėdami išvengti nuostolių arba siekdami didesnio pelno, ėmė gudrauti. „Liepia drausti visus pasėlius, net ir tuos, kurie mažiausiai rizikingi. Ūkininkai su tuo nenori sutikti, tačiau tada arba iš viso nieko negali apsidrausti, arba reikia viską. Pavyzdžiui, kai draudžiami dažnai iššalantys rapsai, liepiama apdrausti ir vasarinius rapsus, nors žemdirbys to ir nenori, suvokdamas, kad tai visai nereikalinga, o išlaidos - didžiulės. Dėl sausrų žemdirbiai draudžiasi mažiausiai, nes jos ištinka gana retai. Be to, ir kainos - didžiulės“, paaiškino A.Stančikas. Anot jo, valstybės skiriamos kompensacijos už pasėlių draudimą supriešino ūkininkus. Gyvulininkystės sektoriuje dirbantys žmonės nesuvokia, kodėl išskiriama tik augalininkystė, o gyvulių draudimo išlaidos nekompensuojamos. „Juk gyvulininkystėje rizika irgi yra, žmonės draudžiasi, o valstybė jiems nieko nekompensuoja. Viena sritis remiama, o kita - ne. Motyvuojama, esą augalininkystė gali nukentėti nuo sausrų, speigų, krušos ir kitų stichinių nelaimių. Tačiau ir gyvulininkystėje būna stichinių nelaimių - snukio ir nagų liga, kiaulių maras ir panašiai. Jei koks užkratas - ūkis šimtu procentų būtų sunaikintas“, - sakė A.Stančikas. Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas Jonas Talmantas paaiškino, kad draudikai šiuo metu draudžia visas kultūras, tačiau daugiausiai ima už sodo augalus, svogūnus, kopūstus, morkas, bulves, burokėlius ir kitas daržoves. „O šiemet draudimo įmokos, palyginti su pernai, neadekvačiai padidintos, nors per 20 metų tik dveji metai buvo tokie blogi, kai patirta didelių nuostolių. Nematau pagrindo taip didinti įmokų. O ir patys draudikai padarė klaidą, nes dabar drausis daug mažiau ūkininkų“, - prognozavo J.Talmantas.

2012-05-02 BNS informavo „Litagra“ sustiprėjo, turi koncentruotis į verslą“. Viena didžiausių Lietuvoje investicijų bendrovių "Invalda" šiemet įžvelgia daugiau optimizmo iš dalies valdomos žemės ūkio bendrovės "Litagra" veikloje. "Invaldos" prezidentas Dalius Kaziūnas BNS sakė, kad neprognozuoja, kada "Invaldos" investicija į "Litagrą" atsipirks. "Litagra" veikia normaliai. Be abejo, įmonės kapitalas sustiprėjo mums atėjus, paskolos iš bankų sutvarkytos - įmonei beliko koncentruotis į veiklą", - sakė D.Kaziūnas. Jis neprognozavo, kokius finansinius rodiklius "Litagra" gali pasiekti šiemet. "Turbūt norėčiau apsiriboti tuo, kad pasakysiu, jog šiemet dėl "Litagros" jaučiame daugiau optimizmo", - sakė "Invaldos" vadovas. Jis teigė, kad investicija, įsigyjant "Litagros" akcijų, vertinama gerai. "Kol kas dar anksti vertinti, kada investicija atsipirks. Tačiau manome, kad ji yra gera", - sakė D.Kaziūnas. "Invalda" valdo 36,88 proc. "Litagros" akcijų. "Litagra", preliminariais konsoliduotais duomenimis, pernai pasiekė 338,8 mln. litų apyvartą - 7,8 proc. didesnę negu 2010-aisiais, kai ji buvo 314,4 mln. litų. "Litagros" grupės konsoliduota apyvarta pernai per tris ketvirčius buvo 271,7 mln. litų - 17,5 proc. didesnė nei tuo pačiu 2010-ųjų laikotarpiu (231,3 mln. litų), pelnas prieš palūkanas, mokesčius, amortizaciją ir nusidėvėjimą (EBITDA) išaugo 19 proc. - nuo 16,3 mln. iki 19,4 mln. litų. "Invalda" pernai gruodį už 38,6 mln. litų įsigijo 36,9 proc. akcijų. Tai yra antroji "Invaldos" investicija į žemės ūkio verslą - pirmoji buvo didžiausios žemės ūkio investicijų bendrovės "Agrowill Group" akcijų paketo įsigijimas: 2003–2008 metais "Invalda" į ją investavo 4,1 mln.

litų, o 2009–2010 metais pardavė už 5,1 mln. litų. "Litagros" valdybos pirmininkas bei steigėjas Gintaras Kateiva valdo 37 proc., "Cedus Invest" – 36,9 proc., investicijų fondas "Amber Trust II" – 18 proc., "Litagros" grupės vadovai Džiugas Grigaliūnas ir Adomas Grigaitis – atitinkamai 6,4 proc. ir 1,7 proc. "Litagros" akcijų. "Invalidos" akcijos kotiruojamos "Nasdaq Omx" Vilniaus vertybinių popierių biržos Oficialiajame sąrašė.

2012-05-04 www.manoukis.lt informavo 1) „Mažinama ES rapsų derliaus prognozė“. Remiantis Vokietijos kompanijos „Oil World“ neseniai atliktu tyrimu, 2011-2012 metais Europos Sąjungoje gerokai sumažės rapsų derlius, kuris, anot prognozių, bus mažiausias per pastaruosius 5 metus. Ekspertų manymu, bendras derlius sudarys 18,5 milijono tonų, t. y. 0,7 mln. t mažiau palyginti su praėjusiais metais, pranešė „APK-Inform“. Pagrindinė mažėsiančio derliaus priežastis - nepalankios oro sąlygos, kurios neigiamai paveikė aliejinių augalų pasėlius praėjusią žiemą. Prancūzijos rapsų derliaus prognozė sumažinta iki 5,2 mln. t, palyginti su 5,35 mln. t 2011 m. Rumunijoje rapsų derlius, palyginti su 2011 metais, gali būti net 3 kartus mažesnis (2011 m. – 670 tūkst. t). Bulgarijoje aliejinių augalų derlius gali siekti 270 tūkst. t - beveik dukart mažiau negu pernai (2011 m. - 520 tūkst. Tonų). Vokietijos ūkininkų rapsų pasėliai smarkiai nukentėjo 2010-2011 metų pavasarį, tad bendras derlius sudarė 3,9 mln. t. Šiomet šios šalies žemdirbiai žada surinkti 4,45 mln. t rapsų, nepaisant to, kad dalis pasėlių nukentėjo per praėjusią žiemą, o bendras rapsų pasėlių plotas sumažėjo nuo 1,33 iki 1,23 mln. ha.

2) [Rapsų auginimo ir panaudojimo aktualijos](#). Rapsai Lietuvoje yra vieni iš pagrindinių žemės ūkio augalų, greta kviečių, miežių ir cukrinių runkelių. Pernai mūsų šalyje buvo prikulta beveik 0,5 mln. t rapsų. Augant produkcijos kiekiui, kyla ir naujų rapsų panaudojimo klausimų - ar rapsai nenualina dirvožemio, kokius rapsų išspaudų kiekius saugu sušerti gyvuliams, ar rapsų aliejus yra vertingas maisto produktas ar daugiau žaliava biodyzelinui? Į šiuos ir daugybę kitų klausimų atsakymų ieškota 6-oje tarptautinėje Lietuvos-Vokietijos aliejinių kultūrų dienoje, vykusioje Akademijoje, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos naujajame Žemės ūkio mokslo, mokymo ir konsultavimo informacinių technologijų centre. Kaip prisiminė LŽŪKT direktorius Edvardas Makelis, maždaug prieš 25 metus, kai mūsų šalyje tik pradėta kalbėti apie rapsų auginimą, šių augalų ateitis atrodė miglota, o dabar dėl jų rentabilumo žemdirbiams abejonių nekyla. Prie rapsų populiarėjimo neabejotinai prisidėjo ir didėjantis jų poreikis bioenergetikai. Rengiant 6-ąją tarptautinę Lietuvos-Vokietijos aliejinių kultūrų dieną, daug organizacinių klausimų teko išspręsti (iš kairės) LŽŪKT direktoriui Edvardui Makeliui, LSMU Veterinarijos akademijos Gyvulininkystės technologijos fakulteto dekanui Pauliui Matusevičiui ir LŽŪKT Augalininkystės skyriaus vadovei Dijanai Ruzgienei 2011 m. pasaulinė rapsų sėklų gamyba pasiekė 58,4 mln. tonų, Europos Sąjungoje rapsų buvo išauginta 20 mln. t rapsų. Iš vienos tonos rapsų spaudžiant aliejų mechaniniu būdu galima gauti apie 280-300 kg aliejaus ir 700-720 kg rapsų išspaudų, turinčių 10-12 proc. riebalų. Gaminant aliejų ekstrakcijos būdu, galima gauti 350-360 kg aliejaus ir 650-640 kg rapsų rupinių, turinčių 5-4 proc. riebalų. Tyrimai Lietuvoje ir Vokietijoje Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos Gyvulininkystės instituto mokslininkas Jonas Jatkauskas pabrėžė, kad rapsų sėklos turi vidutiniškai 22 proc. žaliųjų baltymų, daugiau negu 40 proc. žaliųjų riebalų ir 7-16 proc. ląstelienos. Vasariniuose rapsuose yra apie 5 proc. mažiau riebalų, tačiau apie 3 proc. daugiau baltymų negu žieminiuose. LSMU Veterinarijos akademijos Gyvulininkystės instituto mokslininkas Jonas Jatkauskas pastebėjo, kad kelerius metus rapsų panaudojimo gyvuliams šerti tyrimai buvo nutrūkę, o pastaruoju metu po truputį vėl atsinaujina Rapsų baltymuose yra daug nepakeičiamų aminorūgščių (lizino, metionino, cistino, triptofano ir kt.), o riebaluose - nepakeičiamų riebalinių rūgščių (oleino, linolininės). Rapsų išspaudų ir rupinių baltymuose aminorūgštys yra tinkamai subalansuotos ir pagal biologinę vertę prilygsta sojos rupinių baltymams. Gyvulininkystės institute jau daug metų atliekami bandymai, siekiant išsiaiškinti, kaip rapsais praturtinti galvijams, kiaulėms ir paukščiams skirtus kombinuotus pašarus. Pavyzdžiui, bandymai su melžiamomis karvėmis parodė, kad jų kombinuotuose pašaruose 10 proc. baltymingo priedo pakeitus tuo pačiu kiekiu rapsų sėklų miltų, per 90 dienų bandymų laikotarpiu primelžta vidutiniškai po 72,6 kg pieno (3,5 proc.) daugiau, o pieno riebumas buvo vidutiniškai 0,15 proc. didesnis. Penimoms kiaulėms į kombinuotuosius pašarus vietoj sojos rupinių įdėjus 5-10 proc. rapsų sėklų miltų, priesvoriai padidėjo 3 proc., o pašarų sąnaudos sumažėjo 3,4 proc. J. Jatkauskas priminė, kad rapsai dažnai turi antimonybinių medžiagų (eruko rūgšties, gliukozinolatų), todėl juos gyvuliams reikia šerti atsargiai. Pasak mokslininko, pastaruoju metu Gyvulininkystės institute atnaujinami rapsų panaudojimo gyvulių šėrimui tyrimai: tai būtina, nes rinkoje atsirado naujų veislių, turinčių gerokai mažesnį antimonybinių medžiagų kiekį negu senosios veislės. Būtinybę atnaujinti rapsų produktų panaudojimo gyvulių pašarams tyrimus akcentavo ir LSMU Veterinarijos akademijos Gyvulininkystės technologijos fakulteto dekanas Paulius Matusevičius, primindamas, kad pastaruoju metu tokie tyrimai buvo faktiškai sustoję. Štai Vokietijoje tokio pobūdžio tyrimus finansuoja Aliejinių ir baltyminių augalų plėtos sąjunga (UFOP), kasmet finansuojanti 5-10 stambių projektinių tyrimų. Pastaruoju metu daug dėmesio skiriama ne tik rapsų panaudojimui pašarui, bet ir žmonių maistui. Vokietijos Potsdamo universiteto profesorius Christian A. Barth sakė, kad Vokietijoje požiūris į rapsų panaudojimą žmonių maistui yra optimistinis. Kaip pabrėžė Vokietijos Potsdamo universiteto profesorius Christian A. Barth, rapsų aliejuje yra palyginti mažai sočiųjų riebalų rūgščių, tačiau daug omega-3 riebalų rūgšties, -linolinės rūgšties ir kitų naudingų medžiagų. „Vartojant rapsų aliejų, sumažėja kraujo serumo lipidų ir lipobaltymų, kenkiančių širdies ir kraujagyslių sistemai. Galima daryti prielaidą, kad rapsų aliejus saugo nuo tokių chroniškų susirgimų kaip aterosklerozė ir net diabetas“, - sakė C.A.Barth, kartu pabrėždamas, kad geriau rapsų aliejų vartoti nekaitintą aukštoje temperatūroje. Vertingas pašaras gyvuliams

Lenkijoje sukaupia patirtimi šeriant rapsus gyvuliams pasidalijo mokslininkai Krzysztof Lipinski ir Krzysztof Kozlowski, dirbantys Varmijos ir Mozūrų universitete Olkštyne. Pasak jų, rapsai Lenkijoje yra patys svarbiausi augalai, užimantys 95-97 proc. visų aliejinių augalų pasėlių, likusius kelis procentus palikdami aliejiniams linams, saulėgrąžoms, sojoms, aguonoms ir garstyčioms. Pernai Lenkijoje 830 tūkst. ha plote buvo išauginta daugiau kaip 2 mln. t rapsų. Nuo 1990 m. Lenkijoje auginamos tik vadinamosios „00“ rapsų veislės, tai reiškia, turinčios labai mažą kiekį eruko rūgšties ir gliukozinolatų. Lenkijoje sukaupia patirtimi pasidalijo mokslininkai Krzysztof Lipinski (kairėje) ir Krzysztof Kozlowski, dirbantys Varmijos ir Mozūrų universitete Olkštyne. Kai rapsų kainos rinkoje nukrenta, gyvulių šėrimui Lenkijoje naudojamos ir maltos rapsų sėklos (ne tik išspaudos ar rupiniai). Pavyzdžiui, paršeliams rapsų sėklos gali sudaryti iki 3 proc. raciono, penimoms kiaulėms - 10 proc., paršavedėms - 4 proc. Rapsų rupiniais ir išspaudomis Lenkijoje populiariau lesinti ir paukščius - ypač broilerius ir kalakutus, apskaičiuojant, kad rapsų produktai lesaluose sudarytų ne daugiau kaip

10 proc. Koncentruotuose pašaruose melžiamoms karvėms rapsų miltai ir išspaudos gali sudaryti iki 30 proc., telyčioms - iki 25 proc., mėsiniams galvijams - iki 30 proc., avims ir ožkoms - 20-30 proc. Naujausius tyrimus, kiek rapsų miltų galima sušerti melžiamoms karvėms ir ar rapsų miltai gali pakeisti sojos miltus, pristatė profesorius Frieder J. Schwarz iš Miuncheno technikos universiteto Gyvūnų mitybos instituto. Remdamasis 2010-2012 m. atliktais bandymais, profesorius teigia, kad sojas pakeitus rapsais, gaunamas toks pat pieno primilžis, toks pat ar šiek tiek mažesnis pieno riebumas bei baltymingumas.

2012-05-04 „Žinių radijas“ pranešė „Siūloma taikyti PVM lengvatą gaminams, kuriuose nėra GMO“. Valstiečių liaudininkų sąjungos atstovai tvirtina, kad ligšiolinės Lietuvos pastangos išvengti genetiškai modifikuotų maisto produktų pasirodė buvusios bergždžios. Europos Sąjungai leidus įvežti genetiškai modifikuotas sojas iš kurių gaminami pašarai gyvuliams į Lietuvą dabar ešą įvežami tik tokie pašarai. Tai reiškia, kad beveik visi Lietuvoje parduodami gyvulinės kilmės maisto produktai – kiaušiniai, mėsa, pienas – turi genetiškai modifikuotų organizmų. Pasak sąjungos pirmininko Ramūno Karbauskio, ši informacija yra nauja. Seimo narė Rūta Baškienė parengė įstatymo pataisą, kuria siūloma taikyti 9 proc. pridėtinės vertės mokesčio lengvatą šviežiams būtiniausiems gyvulinės kilmės maisto produktams pagamintiems be genetiškai modifikuotų medžiagų. Pasak Rūtos Baškienės, tai būtų ne tik sprendžiama žmonių sveikatos problema, bet ir skatinamas lietuviškos produkcijos konkurencingumas.

2012-05-07 „Lietuvos aidas“ rašė „Į rinką nepateko beveik 300 tonų nesaugių produktų“. Pirmąjį šių metų ketvirtį dėl nustatytų saugos reikalavimų neatitikimų tiekti į Lietuvos rinką uždrausta daugiau kaip 235 tonas maisto produktų ir 56 tonas negyvūninių pašarų. Toks sprendimas priimtas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) inspektoriams atlikus importuojamų ir rinkoje esančių maisto produktų ir pašarų valstybinę kontrolę.

2012-05-07 „Lietuvos žinios“ spausdino straipsnį „Pašaruose - GMO bombos“. Genetiškai modifikuoti organizmai (GMO) Lietuvoje yra draudžiami, tačiau ant vartotojų stalo atsiduria aplinkiniais keliais, pavyzdžiui, per GM pašarus patekę į gyvūnų organizmą. Seime per spaudos konferenciją diskutuota, kad GMO sukelia įvairių genetinių ligų, tačiau yra pigesni, todėl verslui labiau patrauklūs. "Kiaušiniai ir pienas - GMO bombos, nes juose genetiškai modifikuotų organizmų koncentracija milžiniška", - neslėpė įmonės "Agrokoncernas" prezidentas, ūkininkas Ramūnas Karbauskis. Jo teigimu, Europos Sąjunga (ES) nereikalauja žymėti GMO, jeigu jie maiste atsiduria per pašarus, o tokiu būdu jie pasiekia Lietuvą. "Žmonės nė nenutuokia, kad kiaušinis gali būti daug didesnė grėsmė nei šlakelis aliejaus, kuris yra pažymėtas. Tai absoliuti žmonių apgavystė", - piktinosi verslininkas. Žemės ūkio rūmų pirmininko Andriejaus Stančiko teigimu, GMO pasaulyje atsirado dėl ekonominių priežasčių - tai skatino siekis pigiau užauginti produktų, daugiau jų gauti. Anot jo, vartotojas šiandien ne visada skaito maisto produktų etiketes, pirmiausia mato jų kainą. Genetiškai modifikuoti produktai yra pigesni, todėl vartotojai juos dažniau renkasi. "Vidutinis vartotojas šiandien beveik 50 proc. savo pajamų išleidžia maistui. Tai didžiulės išlaidos ir dėl to žmogus ne visada renkasi geriausią produktą, o perka tai, kas pigiau", - sakė Žemės ūkio rūmų pirmininkas. Gamtosaugininkas Andrius Gaidamavičius aiškino, kad Lietuvos ūkininkai yra pakankamai sąmoningi ir neturi genetiškai modifikuotų pasėlių, net ir tų veislių, kurios ES yra įteisintos. "Bet GMO į Lietuvą sparčiai žingsniuoją per genetiškai modifikuotus pašarus", - teigė jis. "Galėtume taip susitvarkyti, kad Lietuvoje maisto produktai būtų be GMO. Mėsa, pienas ir kiti produktai, kuriuose nėra GMO, galėtų būti apmokestinami lengvatiniu PVM tarifu", - siūlė R. Karbauskis. Anot jo, toks sprendimas paskatintų Lietuvos gamybą, antra, būtų atsikratyta, jo žodžiais tariant, "nešvarių" produktų iš Lenkijos. Siūloma produktams, neturintiems GMO, vietoj 21 proc. taikyti 9 proc. lengvatinį mokesčio tarifą.

2012-05-10 www.manoukis.lt spausdino informaciją "Kaune prasidėjo tarptautinė žemės ūkio ir maisto paroda". Šiandien Kaune prasidėjo tarptautinė žemės ūkio ir maisto pramonės paroda „AgroBalt“. Atidaryme dalyvavo premjeras Andrius Kubilius, ES žuvininkystės ir jūrų reikalų komisarė Marija Damanaki bei Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pirmininkas Paolas De Kastras. „AgroBalt“ yra didžiausia Baltijos regione tarptautinė žemės ūkio ir maisto pramonės paroda. Šių metų parodos oficialus - „Sveikesniam gyvenimui“, norint pabrėžti, kad su maistu glaudžiai susijusi žmonių sveikata, jų gyvenimo kokybė. Paroda įsikūrė Kauno „Žalgirio“ arenoje, Nemuno saloje. Joje pristatomos įmonės, gaminančios saugius kasdienio vartojimo produktus, naujausius maisto kokybės tyrimus, naujų maisto gaminių kūrimo technologijas. Taip pat įmonės, teikiančios įvairiapuses aktyvaus pažintinio turizmo, tradicinių amatų, prekybos rankdarbiais paslaugas. Parodoje nemažas dėmesys skiriamas retų (nykstančių) Lietuvos gyvulių ir galvijų pristatymui. Parodos struktūra apima tris pagrindines dalis: verslą, vartotojimą ir agropolitiką. Verslo srityje akcentuojamos smulkiojo ir vidutinio verslo galimybės, šioms įmonėms skirtos technologijos, alternatyvioji veikla žemės ūkyje, gyvulininkystė, Europos Sąjungos lėšų tikslingo naudojimo galimybės. Vartojimo srityje akcentuojamas bendravimas su vartotojais, verslo ryšiai (pagrindinės temos - maisto pramonė, kulinarinis paveldas, pakuotės, jų medžiagos, įrenginiai, ekologiškas ūkininkavimas, kaimo plėtra, veislininkystė, gėlininkystė ir daržininkystė, žemės, sodų, miškų ūkio technika). Ekodos tarptautiškumą atspindi ne tik trys dešimtys užsienio dalyvių, bet ir oficialių užsienio šalių delegacijų dalyvavimas parodos metu vykstančiuose forumuose. Atidarymo metu buvo pasveikinti į „AgroBalt“ atvykę Latvijos, Estijos, Gruzijos, Makedonijos, Moldovos, Vengrijos, Saksonijos-Anhalto (Vokietija), Azerbaidžano žemės ūkio ministrai, Italijos, Serbijos, Kinijos, Rusijos, Ukrainos ir kitų šalių ambasadų, įvairių tarptautinių organizacijų atstovai. Ilgą laiką paroda vaidino tik tarpininko tarp Rytų ir Vakarų rinkų vaidmenį, vėliau tapo lygiaverčiu partneriu abiem pusėms. Po truputį kasmet augęs dalyvių iš Baltijos regiono ir NVS šalių skaičius, 1997 m. beveik prilygo užsienio firmų skaičiui. O šiemet dalyvių iš NVS šalių parodos sąrašė nėra. Iš užsienio dalyvių parodoje daugiausia Vengrijos (7), Vokietijos (6), Latvijos ir Italijos (po 4) įmonių, taip pat po keletą dalyvių iš Moldovos, Rumunijos, Estijos, Didžiosios Britanijos, Kinijos. Iš viso šiemet parodoje dalyvauja daugiau kaip 300 dalyvių. Pasak premjero Andriaus Kubiliaus, Lietuvai rengiasi pirmininkavimui Europos Sąjungoje, o šio pirmininkavimo laikotarpiu ypač bus akcentuojama ES bendroji žemės ūkio

politika. Todėl svarbiu parodos akcentu tampa ES ir užsienio šalių žemės ūkio ministrų forumas tema „Smulkaus ūkininkavimo perspektyva ir globalizacijos iššūkiai“. Lietuvos žemdirbiams ir kaimo bendruomenėms tai bus puiki proga išgirsti atviruose debatuose pasisakančius aukštus ES ir kitų šalių pareigūnus, šią sritį kuruojančius politikus ir mokslininkus. Šiandien surengtoje spaudos konferencijoje ES žuvininkystės ir jūrų reikalų komisarė graikė Marija Damanaki pristatė sektoriaus, už kurį ji atsakinga, plėtros perspektyvas. Naujuoju finansiniu laikotarpiu žuvininkystės sektoriui žadama užtikrinti tokį patį paramos lygį, tad galimybės Lietuvai pasinaudoti parama yra geros, tikino komisarė. Jos žodžiais, Lietuva galėtų aktyviau plėtoti akvakultūrą, nes šalyje yra daug ežerų ir tvenkinių. Komisarė nepateikė atsakymo į klausimą, kuriam iš sektorių (jūrų, upių žuvininkystei ar akvakultūrai) ateityje numatyta skirti didžiausią dėmesį ir finansinę paramą, tik pabrėžė, kad vienas iš prioritetų - užtikrinti gerą jūrų būklę. Anot komisarė, trečdalis žuvis, kurią suvartoja europiečiai, yra importuojama. ES šalys galėtų labiau patenkinti savo vartotojų poreikius. Ji taip pat informavo apie numatomas žuvis produkcijos ženklavimo naujoves.

2012-05-11 www.manoukis.lt spausdino informaciją "Operatyvi informacija žemdirbiams apie pasėliams daromą žalą". Konsultavimo tarnybos augalininkystės konsultantai dešimtyje skirtingų regionų vykdo žeminių kviečių ir rapsų, vasarinių kviečių, miežių ir rapsų pasėlių stebėjimus. Bulvių ir cukrinių runkelių pasėliuose jie fiksuoja ligų ir kenkėjų plitimo pradžia. Operatyvi informacija apie pasėliams daromą žalą skelbiama portale agroakademija.lt. Iš viso Konsultavimo tarnybos rajonų biurų specialistai atliks daugiau kaip 420 pasėlių stebėjimų. Konsultantai vertina realią žemės ūkio augalų būklę, ligų bei kenkėjų plitimo situaciją skirtinguose Lietuvos regionuose ir rekomendacijas pateikia tik nustatę kenksmingųjų organizmų žalingumo ribą. Siekdama kuo tiksliau prognozuoti ligų ir kenkėjų plitimą pasėliuose, 2011 m. LŽŪKT įsigijo meteorologinę stotelę su moduliais. Vienas iš svarbiausių stotelės privalumų - konkrečiai teritorijai nustatytus aplinkos parametrus ji susieja su ligų ir kenkėjų prognozavimo moduliais. Tai leidžia numatyti kenksmingųjų organizmų plitimą pasėliuose ir laiku informuoti žemdirbius apie optimalų purškimo laiką ir dažnumą. Patardami ūkininkams dėl žemės ūkio augalų apsaugos nuo ligų, kenkėjų ir piktžolių plitimo bei pesticidų naudojimo, LŽŪKT augalininkystės konsultantai atsižvelgia į Integruotos augalų apsaugos (IAA) ir Geros augalų apsaugos praktikos (GAAP) taisykles. Jos numato, kad sprendimai, ar reikia purkšti augalus nuo vieno ar kito kenksmingų organizmų, turi būti priimami atsižvelgiant į kenksmingų organizmų išplitimą teritorijose, augalų pažeidimo lygį, meteorologines sąlygas ir kt. informaciją. Nuo 1999 m. LŽŪKT įgyvendina ligų ir kenkėjų plitimo dinaminį stebėjimų sistemą Lietuvoje. Stebėjimai atliekami pagal Lietuvos žemdirbystės instituto mokslo darbuotojų parengtą ir Lietuvai artimesnėse Europos Sąjungos šalyse taikomą žalingų organizmų apskaitos metodiką. Taigi jau daugiau nei dešimtį metų augalininkystės konsultantai vykdo prognozių veiklą įvairiuose žemės ūkio augalų pasėliuose. Tikimasi, kad ūkininkai, portale agroakademija.lt susipažinę su operatyviai skelbiama informacija, patirs mažiau pasėlių priežiūros išlaidų.

2012-05-15 BNS informavo "Linas Agro Group" už 21 mln. litų perka Labūnavos žemės ūkio bendrovę. Žemės ūkio bendrovė "Linas Agro Group" už 21,4 mln. litų ketina įgyti Kėdainių rajone esančios Labūnavos žemės ūkio bendrovės kontrolę. "Linas Agro Group" pranešė, kad jos antrinė įmonė "Linas Agro konsultacijos" pasirašė sutartį su Labūnavos žemės ūkio bendrovės pajininkais, siekdama įsigyti 87 proc. Labūnavos žemės ūkio bendrovės pajų. "Linas Agro Group" generalinio direktoriaus pavaduotojas Andrius Pranckevičius BNS sakė, kad iš pradžių įmonė įsigijimą finansuos savo lėšomis, tačiau vėliau dalį jų gali pasiskolinti. "Gali būti, kad skolinsimės 20 proc., trečdalį, tačiau su bankais apie tai dar nesame kalbėję. Dabar viską darome savo lėšomis", - sakė jis. Pasak pranešimo, šios sutartys įsigalios, jei tam neprieštaras Konkurencijos taryba, kurios sprendimo tikimasi liepos viduryje. "Šia investicija tęsiame planuotą plėtrą žemės ūkio produktų gamybos srityje. Žemės ūkio bendrovių įsigijimai yra mūsų ilgalaikės strategijos dalis, planuojame plėsti dirbamos žemės plotus iki 20 tūkst. hektarų, įsigydami perspektyvias žemės ūkio įmones. Labūnavos žemės ūkio bendrovė yra patraukli, nes visada buvo viena pirmaujančių bendrovių Lietuvoje, jos veikla diversifikuota, apyvarta ir grynas pelnas kasmet auga, o svarbiausia tai, kad įmonė visą laiką dirbo pelningai. Įsigijus Labūnavos žemės ūkio bendrovę, mūsų grupės dirbamas žemės plotas viršys 14 tūkst. hektarų", - pranešime spaudai sakė A. Pranckevičius. Kėdainių rajone įsikūrusi Labūnavos žemės ūkio bendrovė įsteigta 1992 metais. Bendrovė dirba 2,8 tūkst. hektarų žemės, laiko 600 melžiamų karvių ir 100 mėsinų galvijų, taip pat auginą rapsus, kviečius, miežius bei kukurūzus. Įmonėje dirba 125 darbuotojai. 2011 metais Labūnavos įmonės apyvarta siekė 16,3 mln. litų, pelnas prieš mokesčius, palūkanas, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA) buvo 5,2 mln. litų, grynas pelnas – 3,7 mln. litų. Bendrovė turi beveik 500 hektarų nuosavos žemės, jos valdomas turtas įvertintas yra 34,4 mln. litų. "Linas Agro Group" dar priklauso penkios žemės ūkio bendrovės, įsikūrusios derlingose Lietuvos vietovėse – Panevėžio rajono Aukštadvario, Šakių rajono Lukšių, Biržų rajono Medeikių, Sidabravo ir Užupės žemės ūkio bendrovės. Jos užsiima pieno gamyba, grūdų, rapsų ir cukrinių runkelių auginimu. 54,16 proc. "Linas Agro Group" akcijų gruodžio pabaigoje valdė Danijos bendrovė "Akola", 14,33 proc. - Švedijos SEB, 10,73 proc. - Darius Zubas, 6,96 proc. - Estijos "Swedbank" klientai. "Linas Agro Group" akcijos kotiruojamos "Nasdaq Omx" Vilniaus biržos Oficialiajame prekybos sąraše.

2012-05-15 www.manoukis.lt informavo „Rapsų plotai Europos Sąjungoje mažėja“. Prognozuojama, kad 2012-2013 m. rapsų produkcija Europos Sąjungoje (ES) sieks 18 mln. tonų - 1,1 mln. t arba 6 proc. mažesnė palyginti su praėjusiais metais. Skaiciuojant penkerių metų vidurkį, rapsų derlius, planuojama, bus mažesnis 1,8 mln. t arba 9 procentais. Rapsų plotas šį sezoną užima maždaug 6 mln. ha, t. y. 10 proc. mažiau nei praėjusiais metais ir per pastaruosius penkerius metus, rašo portalas thecropsite.com. Prognozuojamas rapsų derlius - 3 t/ha. Praėjusių metų derliaus vidurkis buvo 2,88 t/ha. Rapsams didelės įtakos turi jų vystymasis prieš žiemą, o sausas ruduo šiems augalams sukėlė nemažų problemų Rumunijoje, Bulgarijoje ir Vengrijoje.